

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrť leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šteť 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Beseda o okrajnih zastopih.

Z deželnim zakonom z dne 14. jun. 1866 šteť 7. 1) so se na Štajerskem upeljali okrajni zastopi, kateri na Kranjskem in Koroškem ni. Delokrog teh zastop 7 v postavi ni določen, ali popisan; § 1 samo določa, da imajo okrajni zastopi obstati in delovati sredi med občinami in deželnim zborom. Zato je bil za vsak politični okraj določen poseben okrajni zastop. Okrajni zastop opravlja po svojem odboru važne gospodarske posle v okraju, razpolaga edino in izključno z okrajnimi nalogami, katere določa in katere se plačujejo z davki vred pri vsakem c. kr. davčnem uradu. Najimenitnejša pravica okrajnega zastopa pa je, da voli za dobo šestih let pet udov v okrajni šolski svet (dež. zak. z dne 25/5 1868), da odloča s temi v okrajni šol. svetih in tedaj *zapoveduje šolam vseh kmečkih občin*. Tem občinam in slovenskim kmečkim posestnikom vsled tega ne more in ne sme biti vseeno, kdo ima v okrajnem zastopu in v okrajnem odboru večino in s tem prvo in glavno besedo povsod. Zdrava pamet in lastni hasek nam vevata glasno in jasno, da je baš tu sramotno in škodljivo, biti »podlaga tujčevi peti«, služiti meščanom in graščakom, tega ali onega političnega okraja. Okr. šol. svet določa tudi počitnice za okraj.

Treba je poznati saj glavne točke omenjenega deželnega zakona o okrajnih zastopih, da se vedo prav ravnatí občinski predstojniki, odborniki, veliki posestniki, obrtniki.

Zapomnite si torej:

1. da smejo v okrajni zastop voliti le štiri skupine volilcev, in sicer:

a) veliki posestniki gospodarskih zemljišč; b) največje obdačneni industrijalci in trgovci; c) občinski odbori mest in trgov; d) občinski odbori kmečkih občin. (§ 6.)

2. Pravico voliti v skupini velikih posestnikov ima tisti, ki poseduje kot Avstrijec v okraju gospodarsko posestvo, od katerega plačuje v letu zemljiškega davka samega, ali s hišno razrednino skupaj najmanje 60 gl ali 120 K torej čiste dače.

§ 7. Imenike volilcev te skupine sestavljajo c. kr. okrajna glavarstva povsod in vselej; ker pa okrajni glavarji in politični uradniki nikjer ne ljubijo nas Slovencev, so začeli določbo tega § 7. na razne načine razlagati ali tolmačiti.

Prvo je bilo to, da so začeli hiše po mestih in trgih šteti med gospodarska posestva, če tudi hiše plačujejo davek le od najemnin ali stanarin, raznih obrtnij, itd., tako so spravili meščane in tržane kot volilce med velike posestnike. Ko je tu c. kr. upravno sodišče na Dunaju vsled raznih pritožb poseglo vmes ter s svojimi razsodbami zabranilo krivo tolmačenje postave v prid mestjanom in tržanom, našli so c. kr. okrajni glavarji spet drugo past ali zanjko. Začeli so pri pravem zemljiškem davku in razredovini odtegovati ali odšteti *časni vsakoletni popust*. Popust so jim odračunali od resničnega predpisanega davka, tako da, na videz resnično z 120 kronami direktno obdačeni niso bili veleposestniki. Tako so jim spodnesli postavno podlago za njih volilno pravico v skupini velikega posestva. Če je imel kmečki posestnik n. pr. pravega davka predpisanega . . . . . K 128— ter je znašal popust . . . . . „ 18—

ostalo je še . . . . . K 110—

in volilna pravica je bila zgubljena. To v bodoče ne sme več biti. Zakaj ne, o tem prihodnjič.

Delo državnega zbora v preteklih šestih letih.

Državni zbor se je razšel, poslanci-zastopniki raznih stanov so se podali domov. Vprašanje nastane, kaj so naredili dobrega za svoje volilce, kako so spolnjevali svoje obljube in dolžnosti. Omenjati hočemo tukaj najvažnejše sklenjene postave in njih dobre in slabe strani.

Leta 1901 je bila sklenjena in leta 1905 spremenjena postava o prenosu premičnin. S to postavo so se dale manjšim posestnikom olajšave pri prepisu zemljišč in posesti sploh. Toda država si je vedela pomagati! Sedaj se ceni vse po dvakrat in trikrat više kakor poprej, in olajšave zadenejo res le najmanj premožne posestnike, ostali posestniki pa imajo zelo malenkostne olajšave.

Leta 1902 se je sklenila postava, da so po trtni uši okuženi in uničeni vinogradi davka prosti in dobijo posestniki brezobrestno posojilo, ako prenovijo svoje vinograde z ameriškanskim nasadom. Oboje za dobo 10 let, računano od tedaj, ko se prošnji ugodi. Okrajna glavarstva kot izvršujoče oblasti te postave ljudem niso dovolj raztolmačile. Tudi so nemški me-

ščani porabili postavo v svojo korist. Nemške hranilnice so spravile posebno v Halozah kmete ob zemljišča in državni ter deželni vzorni nasadi so skoraj izključno na nemških meščanskih vinogradih. Cepljene trte se prodajajo na Nižjeavstrijsko in le smeti, ničvredne, slaborashčene cepljenke se dajejo našim kmetiskim posestnikom. Torej niti ta postava ni dosegla popolnega nameravanega uspeha. Tega pa niso krivi poslanci, ampak državne oblasti, krivo je naše razumništvo in konečno tudi brezbriznost posestnikov samih.

Državni zbor je odpravil leta 1902 tudi s posebno postavo vse državne mitnice ali kakor so jih tudi imenovali: kmetске vislice, ker je bila pri vsakem mestu mitnica, kjer so morali vozniki vedno in vedno plačevati. Ta odprava je bila res primerna in potrebna.

Leta 1902 so naložili davek na vozne listke po železnicah in sicer 10%. Ta postava je zadela najbolj revnejše državljane, torej tudi naše kmetško ljudstvo.

Zakon o obrambi proti svinjski kugi iz leta 1905 ima veliko dobrega, ima pa tudi prav veliko slabega. Način, kako ga izvršujejo v nekaterih krajih državne oblasti je neprimeren. Ravno pri tej postavi omenimo, da potrebujemo na deželi pač veliko praktično izvežbanih kmetiskih ljudi, ki se ne bodo bali tako naše živine in naših hlevov kakor pa sedajni živinozdravniki, ki so povrh še tako dragi, da si jih kmet ne upa do najhujše sile klicati in še tedaj jih navadno ne dobi.

Zakon glede hmelja je našemu hmelju naravnost v škodo, zakon proti izdelovanju umetnega vina pa je v glavnem našim posestnikom prav po volji, kakor je kazal to shod v Spuhljih in pa izjave vinogradnikov iz Haloz in Slov. gorice.

Sklenjene so bile še razne postave, toda vseh tukaj navajati ne moremo. Najpomembnejša je po zadržilu raznih volilna preosnova, a vendar je tudi ta nam Slovincem prav krivična. Ne bomo tukaj ponavljali zopet krivic, naš list je storil že svojo tozadevno dožnost in bralci vedo, kako krivična je posebno za štajerske in koroške Slovence volilna preosnova.

Glede šolstva, kmetijske strokovne naobrazbe, slovenskega obrtništva i. t. d. se naši upi niso prav nič uresničili, zato še vedno in vedno moramo zahtevati slovenske gimnazije, slovenske realke, posebno slovenska učiteljišča, slovenske kmetijske in obrtne šole, pa tudi meščanske šole, kajti te niso samo za meščane, kakor bi mislili po imenu, ampak marsikteri kmetški sin bi v njih dosegel višjo naobrazbo in s tem boljši kruh.

Toliko o državnem zboru splošno. Na prizadevanja in uspehe naših slovenskih poslancev posebej pa se bomo ozirali drugič.

Naša slika.

Naše razmere na poštah, na sodiščih, na davkarijah, v šolstvu, sploh v celem javnem življenju se prav malo oziroma nič ne izboljšajo, v marsičem celo zublamo to, kar smo imeli.

Po Badenijevem padcu je n. pr. graško poštno ravnateljstvo izdalo razglas v svojem listu, da v *Mariaboru znanje slovenščine ni potrebno*. Pri drugih uradih se to tudi prakticira. Najvišje sodišče odreka slov. jeziku

pravico v sodiščih. Vsak nadutež, vsak pisar nemškega ali nemčurskega mišljenja je uverjen, da pri nas jezika ogromne množice ljudstva ni treba znati. Kje je krivda?

Naše izobraženstvo ne stori svoje dolžnosti. Imamo celo ljudske voditelje, ki svoje privatne naslove podpirajo z dvojezičnostjo, akoravno jim tega *absolutno nič ni treba*.

Naše razumništvo se v celoti še vedno ne zaveda, da vzgledi vlečejo, da je breznačajno drugače govoriti in drugače delati. Naše časopisje, posebno kar ga je namenjenega ljudstvu, tozadevno svojo najvažnejšo nalogo naravnost zanemarja. V bratomornem boju se čuti vsakdo junaka, a proti res narodnemu sovražniku so ravno taki »člankarji« največji strahopetneži in bojazljiveci. Odkod naj zve naše ljudstvo kake pravice da ima in kako mora postopati, ako ne iz svojih listov? Naše ljudstvo je v večini premalo poučeno ali pa še sploh ne zna kaj sme zahtevati in kako sme zahtevati. Vedno splošno govoričenje o pravicah ne da bi se označile natanko, je brez koristi in ljudem začne presedati. Dajte listom torej več objektivne vsebine, dajte mu odločno narodno smer, plitvim hujskačem zatvorite svoje predale!

Nemštvo je zgubilo svojo napadujočo, napredujočo ost proti Čehom, tam le brani svoje postojanke a vrglo se je s vsem svojim vplivom, s vso svojo numerično in gospodarsko premočjo, s vso svojo brezobzirnostjo na slovensko zemljo. Glejte okrog po naši zemlji, opazujte posamezne pojave in če se vam potem ne bo krčilo srce žalosti, če ne boste uvideli, da *vedoma in nevedoma rinemo sami v propad*, potem nam ni pomoči. Lepa misel: »Narodni svet« je v bistvu že razbita in pokopana, ker je postala točka strankarskega boja in strankarske zavisti, a to pomeni, da pri nas ni trohice samozatajevanja, ni idealne *narodne* požrtvovalnosti, brez te pa je snovanje narodnega sveta brezkoristno, kajti ravno narodni svet potrebuje mož, ki posvetijo večino ako že ne vse svoje moči blagoru naroda in ne procvitu strankarstva in medsebojne mržnje.

Nemški učni zavodi vseh vrst, nemške tovarne, nemška podjetja rastejo na slovenskih tleh. Mogočno se šopirijo stebri nemškega mostu na slovenski zemlji, nemški denarni zavodi vedno bolj zaslužjujejo naše kmetško ljudstvo, slovensko prebivalstvo zgublja svojo posest, svojo zemljo in ž njo ljubezen do domovine ter odhaja v tuji svet, v tujčeve tovarne. Kratkotomalo: *Tisočletna sveta slovenska zemlja nam gine vidoma pod nogami ter prehaja v tuje roke*, mi pa se trgamo prav požrtvovalno, imamo čas in voljo za vse, samo za pravo narodno delo ne. Kako resnično govori Prešeren:

»Kje bratoljubja si videl oltarje?

S srcem obupnim si prišel domu.

Toda ne obupamo še.

Mi verujemo v moč našega naroda, prepričani smo, da je še veliko požrtvovalnih ljudi, da je med Slovinci še veliko Slomšekovega, Trstenjakovega in Rajčevega duha. Ne gonja in zavidanje med seboj, ampak jekleno, odkrito, pošteno delo proti resničnemu sovražniku, ki uničuje blagor in imetje našega naroda, to bodi naš program, ki ga stavi na nas krvava vsakdanja potreba. V njem vidite rešitev marsikaterega

vprašanja. Pojdite in učite! Uglablajte pa se tudi v misel Slomšekovo: »Beseda materina je vseh dobrot največja dobrot« in videli boste, koliko ste dolžni svojemu narodu.

Domače novice.

Zaupna okrožnica o kandidaturi sodnika Glasa v Ptujju pravi med drugim: »Imeti moramo moža, ki nam bo že po svojem poklicu porok in bo zmožen, da z resničnimi podatki uspešno nastopa proti vsem zatožbam (Denunziationen) c. kr. dvornega svetnika Ploja in c. kr. sodnijskih nadsvetnikov Vouška in Ferjančiča, katere prinašajo ti kot poslanci na višje mesto.« Drugo v oklicu so puhlosti in prazna slama, kakor so jih zmožni le ljudje, ki so ta klic podpisali. To so namreč: Ornig, dr. Fichtenau, Sellinscheg, Steudte, Josef Fürst in Hallecker. Gorejšnja trditev je taka podlost in brezvestnost, da nimamo zanjo dovolj ostre graje. Mi smo zahtevali od svojih poslancev, da so storili svojo dolžnost. Uradniške razmere na Štajerskem niso boljše, kakor na Turškem in če se potem oglasi naš poslanec z opravičenimi pritožbami, je to denunciacija! Same Sommerje in Vistarinije bi radi imeli krog sebe, ne gospodje! In državni uradniki naj bi delili podpore, katere izposlujejo naši poslanci bednemu ljudstvu tako, kakor se je godilo s podporo Haložanom, katero so pobrali bogati mestjani. Pfu, sram vas bodi!

Celjsko gimnazijo si lastijo Nemci in preganjajo slovenske dijake na njej. Ali tega ne veste več, da imate našega slovenskega škofa Antona Martina Slomška zahvaliti, da imate z nami celo gimnazijo v Celju? Slomšek je toliko daroval iz lastnega premoženja, da je kupil prostor in pa potrebščine leta 1851. Celjska gimnazija ima slovenskega očeta in mora postati naša.

Iz Ptujja se je poslovil Adolf Matzl (Macl), sodnijski adjunkt, na videz prijazen gospod, v sreču pa sovražnik Slovencev. Bil je ptujski mestni odbornik in to že veste kaj pomeni. Pride v Borovlje na Koroško.

Ptuj. Trgovec Artenjak, ki se rad slini slovenskim ženam, je odbornik ptujskega Turnvereina. Dobro, da se poznamo.

Ptuj. Nemški trgovci so že preveč siti, zato se prepirajo med seboj. Trgovsko društvo (Handelsverein) je celo gnilo. G. Schulz si ni hotel zamazati rok s predsedništvom. Že zadnjič smo poročali, kako je s ptujskim nemštvom. Kako je rekel Wastian? Velika pošast pa nič nog!

V Ptujju se je ustrelil dne 5. t. m. pionir Franc Dobaj od Sv. Križa pri Mariboru. Bil je slaboten, a težke vaje so ga gnale v obup.

Slovenska Bistrica. V našo okolico je prinesel letošnji pust mnogo življenja. Saj je bilo samo enega dne (v ponedeljek 4. svečana) 58 parov poročenih.

Slovenjebistriški okrajni zastop se voli na novo. Dne 19. t. m. voli veleposestvo, dne 21. velika obrt in trgovina, dne 22. mesta in trgi, dne 23. kmečke občine. Vsaka skupina voli 8 odbornikov (v 2. skupini Slov. Bistrica 6, Studenice 1 in Makole 1). Na nože, da se podmakne nekoliko stolec nemčurjem.

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je bil 6. t. m. nemški volilni shod poslanca Malika (Vsenemca). Vse

dobro, toda kaj dela na takem shodu slovenski nadučitelj Kopic, to nam je nerazumljivo; *Soglasno* se je postavil Malik spet kandidatom.

V Radgoni je umrl 5. t. m. g. Jožef Zemljič, starosta vseh spodnještaj. učiteljev, v 86. letu. N. v m. p.

Kamnica pri Mariboru. Nemški »Schulverein« bi se rad ugnezdil v Kamnici. 17. t. m. je imel zborovanje tukaj. V Kamnici so sicer slaba tla za nemška društva, ki navadno ravno tako hitro minevajo kakor prihajajo, toda poskuša se lahko. Slovenci proč od teh zborov.

Studenci pri Mariboru. Nekdo se je čudil, da je v Mariboru in v Studencih letos toliko »Lumpenbal«-ov. Mi se prav nič ne čudimo, lumpov imamo zadosti.

Slovenji Gradec. Stekel pes je ugriznil dne 6. t. m. v mestu in v okolici mnogo psov, zato so se morali usmrtiti skoro vsi psi (58) v mestu. Dan poprej (5. t. m.) je rešil še pes inženirja Hohna svojemu gospodarju življenje, ki bi bil v spanju zgorel v postelji, ko bi ga ne bil zbudil lajajoči pes. Hohn se je vlegel z gorečo cigaro v posteljo.

Šoštanj. Pri veselici, katere dobiček je namenjen nemški šoli, so sodelovale sledeče gospe: Orel, Zelič, Vrbnik, Smole, Končan, Tajnik, kakor vidite, sama pristna nemška imena! Pa še naj kdo reče, da v Šoštanju ni Nemcev, kaj ne Hanns Woschnagg!!

Laško. Okrajni šolski svet je priporočal ustanovitev nemške šole v Hrastniku, katero so tamošnji prebivalci, posebno delavci odklonili.

Rogatec. V rogaški okrajni posojilnici manjka baje velika svota denarja. Ljudje so razburjeni in se bojijo škode. Ptujski »Štajerc« potisni svoj nos v to nemškutarsko gnejzdo.

Javno vprašanje stavijo Ornigovemu okr. odboru obč. odborniki v Zakošaku. Glasi se: Ptujski »Štajerc« je prinesel v št. 1. t. l. poročilo, da je izplačal okr. zastop za občinske ceste v Zakošaku 113 kron. Podpisani vprašamo in odločno zahtevamo, da se nam odgovori: Kedaj in komu je sedanji »napredni« okr. zastop ptujski dal za naše ceste 113 kron. Okr. zastop je dal za cesto v Senčaku tri cementne cevi, vredne blizu 30 kron. Te smo pa dobili radi tega, ker se po tej cesti vozi že nad 10 let prodec na okrajno cesto. Torej z resnico na dan! Podpisanih je 8 odbornikov. Gospod Ornig in ptujski »Štajerc« govorita!

Slov. Bistrica. Dne 10. t. m. ob 6. uri zvečer je nastal na tukajšnji železniški postaji velik požar, kateri je uničil popolnoma kolodvorsko poslopje. Cela postaja je bila v nevarnosti. Požarne brambe prihitele so na pomoč iz Slov. Bistrice, Poljčan, brzojavnim potom je bila naročena tudi iz Maribora. Najbolj prizadet je pri tej nesreči tukajšnji postajenačelnik gosp. Dobišek, kateremu je ogenj vse uničil. Pri izbruhu požara gosp. Dobiviška s svojo rodbino ni bilo doma, zaradi tega je še za njega hujši udarec, ker ni mogel ničesar rešiti. Škoda je velika. Promet ni bil vstavljen. Vlaki vozijo z malimi zamudami.

V Mariboru je 16letni Leon Deutsch vzel svojim starišem 231 kron in zginil, da nihče ne ve kam. Ptujski obrekovalec »Štajerc«, boš povedal svojim bralcem, kako zna krasti nemška mladina. Pri Slovencih naznaniš vse in še veliko več, kakor je res. Ptujski Kaiser je bil tudi Nemeč in podpiral z inzerati

in Bog vedi kako še drugače »Štajerca«, pa je goljufal več let ter spraval v nesrečo marsikoga. »Štajerc«, ali želiš, da nadaljujemo te litanije tvojih prijateljev?

Brežice. Volitve v okrajni zastop se kmalu vrše. Slovenci so trdno prepričani, da si priborijo nazaj večino v okrajni zastop. Vidite rojaki: *v delu* je naša rešitev. Kaj pa drugod? Smo storili povsod svojo dolžnost? Volitve v razne okrajne zastope so pred vratmi! Zadnji čas je!

Še enkrat Vistarini. Dovolj smo razkrinkali tega nemškega glavarja, sedaj se je preselil na Dunaj v pokoj, pa glejte, morali so uvesti zoper njega kazensko preiskavo, zaradi poneverjenj, katere smo mu dokazali. Rojaki! Pridno si zapišite vsako neprijazno besedo, vsako krivico, ki vam jo napravi kaki nadut nemški uradnik, pa naj bo pisar ali glavar, kazen ga bo doletela, samo poročajte nam vestno in nevstrašeno. Tako bomo lahko uspešno branili vaše pravice, pravice slov. naroda, Povsod bodimo odločni, nevstrašeni, pa nikdar surovi in robati!

Brežice. Kolar Vimpalšek, ki živi od samih Slovencev, je najhujši nasprotnik slovenskega jezika; zlasti njegova žena ima za Slovenke, katere ji dajo delo, vsakovrstne priimke iz živalstva. Iščemo kolarja za Brežice! (Po Posavski Straži.)

Rudolf vit. Steeb, o katerem smo pisali, kako je pri ptujskem okr. glavarstvu nadlegoval slov. zvednega kmetskega župana, je že prestavljen v Brežice; toda že se oglašajo tamošnji prebivalci s pritožbami, da ga ne marajo. Zakaj zlodja sitite gospodje, ki ne morete uradovati pri nas Slovencih, semkaj? Država vas čisto po nepotrebnem redi. Držite se vendar svojega gesla »Svoji k svojim« in pojdite med Nemce!

Koliko potrošijo Nemci, da bi ponemčili Štajersko? Čitamo poročilo, da je potrošil Schulverein na Štajerskem leta 1906 228.000 kron. Vse te denarje so dobili iz drugih krajev, posebno iz Pruskega. Naši štajerski nemškutarji so darovali Schulvereinu 48.000 kron. — Slovenski Štajer jih zelo mika, je pač lepa dežela, po kateri se jim lahko sline čedijo. Samo za ponemčenje Gaberja pri Celju so darovali 100.000 kron.

Kakor Schulverein, tako Südmark. Südmarka deli zopet judeževe groše. Nek posestnik je dobil 25 kron, zato je postal nemčur. Pfuj tak Judež. Nemcev pač ni ničesar sram. — Dalje je Südmarka darovala neki šoli 60 kron, obrtni strokovni šoli na Koroškem 400 kron, nekemu študentu na Spodnjem Štajerskem 100 kron. In tako gre naprej.

Nemška podivjanost. Pred tješinskim sodiščem v Šleziji so bili obsojeni trije nemški delavci: Machazzi, Schmidt in Urban. Opijanili so se in dogovorili, da pretepejo prvega Čeha, katerega srečajo. Mladenič Pođešva je bil ta nesrečnik, ki jih je srečal. Pretepli so ga brez vzroka, da je obležal. Pred sodiščem so se suroveži izgovarjali, da so bili pijani in da so hoteli pretepti le Čeha. Bili so oproščeni hudodelstva in obsojeni radi »lahke!!!« telesne poškodbe. Machazzi je dobil 14 dni, Schmidt in Urban pa po 48 ur zapora. Kolikokrat pa je bil obsojen že kak Slovenec v sličnem slučaju zaradi hudodelstva! Slovenca naj sodi le Slovenec! Proč z nemškimi sodniki na slovenski zemlji! Postave in pravice morajo biti za vse jednake:

Pri volitvah je tudi Nemcem slovenski jezik dober. Na Nemškem so bile pretekle dni volitve v državni zbor in glejte čudo, celo v blaženi Nemčiji so agitirali s slovenskimi oklici n. pr. v volilnem okraju Mörs-Rees, ker je tam več tisoč slovenskih delavcev. Jej, jej ljubi ptujski »Štajerc«! Ti praviš, da se z nemščino vse opravi, sedaj pa niti volitev v nemškem cesarstvu niso mogli opraviti brez slovenščine. Pa reci, da ni res in pokazali ti bomo oklice! Tudi na Koroškem je tako in pa na Štajarskem pri volitvah v okrajne zastope posebno, ko prihajajo priporočena slovenska pisma od nemškega volilnega odbora. Brez znanja slovenskega jezika bi že davno od glada umrli vsi spodnještajerski nemški in nemškutarski trgovci in obrtniki, sploh večina meščanov, brez znanja slovenščine bi končno zginil ljubi »Štajerc« ti sam z vsemi svojimi prijatelji,

Da bi posijalo solnce!

Spisal I. I. Drameljski.

(Nadaljevanje.)

Nad vasjo je bil Klebsov gozd. Sem gor se je odpravil stari gospodar. Vitke jelke so gibale šumeče vrhove, mnogo dreves pa je bilo posekanih, in vse navskrižem je ležalo smrečje. Dišalo je po smoli, oster duh je polnil gozdni zrak. Nekaj ptičev je žgolelo v zelenih vejah, in Klebsu se je vedno zdelo, da ga očitajoče vprašujejo: »Kaj pa ti?«

Sedel je na štor, in nič vesele niso bile njegove misli. Sin hoče v svet, in sam bo na stara leta. Kako naj se reši dolga? Seveda, to bi šlo jako hitro! Posekal bi gozd, ali prodal kos polja. Pa tega ni hotel; posestvo mora ostati, kakor je. In dolg je bil že star, podedoval ga je po očetu in ves čas, kar je gospodaril, mu je ležalo to breme na ramah. Sedaj bi se lahko obrnilo vse na boljše, ako bi bil sin pameten. Oženil bi vdovo, in vseh skrbi bi bili rešeni. Sin bi prevzel domačijo, sam pa bi se umaknil v kot in se oddahnil. A Lovro odhaja v svet in zapušča očeta samega, v težkih kočljivih razmerah.

Klebs je bil žalosten in jezen; dolžil je vse domače, da so krivi nesreče, da je njihov dom na slabem glasu, kakor bi ga res že imeli upniki v kleščah. Žena in hči sta se pregizdavo oblačili in po nepotrebnem izdajali denar. Le svoje krivde, da je včasih preveč pil, da se je rad pravdal s sosedi, Klebs ni videl.

Vstal je in se ozrl naokoli po strmini, kjer se je kopičilo smrečje v velikih gromadah. »Glej, glej, kaj bo tu stelje«, je zamrmral, pobral smrekov krepelec in odhajal po rebni navzdol. Ko je stopil iz gozda, ga je jeza že napol minila. Solnce je zopet sijalo med oblaki hitečimi po nebu.

* * *

Med tednom se ni nič spremenilo; Krebsov Lovro je hodil tiho na delo, a videlo se mu je na obrazu, da v njem zori neka trdna misel. Drugo nedeljo popoldne mu je mati rekla, naj gre ž njo v cerkev. Dobro je poznala sina in vedela, da ga ni lahko pregovoriti, kadar si kaj vbije v glavo. Zato se je čutila že zdaj osamel, in zdelo se ji je, da se s sinom poslavlja tudi vsa domača sreča. Nikdo ne bo več tako pridno delal

na polju, gospodar pa bo obupaval. Materino srce je trepetalo nad sinovo usodo. . . . Koliko jih zasuje v premogokopih, kamor gre sin. In kaj bo z njegovo dušo, saj je čula, koliko zapeljivec je tam v tujem svetu. Če ga ne ubije v jamah, bogve, kakšen pride kdaj nazaj! Morda ne bo več dosti prida in bo le materi v sramoto. — To je mislila Klebsovka, in nič ložje ji ni bilo, kot da ga vidi na mrtvaškem odru . . .

Lovro je res nosil v srcu sklep, ki ga ni omajala vsaka beseda. Materine prošnje, da bi ne hodil, so bile zaman. Obetala mu je to in ono ter se solzila naskrivaj. Ostal je trdovraten, saj je videl le v tujini svojo srečo.

Še nekaj je sklenila mati. V župni cerkvi so bile večernice, in navada je bila, da je bila vsak mesec enkrat pred večernicami procesija. Tudi tisto nedeljo so se ljudje razvrstili v pare, in med hišami in njivami se je vil pobožni sprevod.

»To naj bo za mojega sina!« je vzdihnila Klebsovka. »Oh, mati Božja, samo ti mu moreš spreobrniti srce.« Pomešala se je med ljudi in glasno molila naprej rožnivenec. In vsakokrat, ko je domolila »Kateri je za nas krvavi pot potil« je tiho, neslišno pristavila: »Za mojega sina«.

Lovro je stopal spredaj v procesiji; ozrl se je nazaj in videl molečo mater. Ljubil jo je in vedel, da da je mati žalostna. Zagledal je tudi Žanarjevo Gelčko, in tuje so se mu zdele njene oči. Še bolj je sklenil, da pojde v svet, da jo pozabi, da je več ne vidi.

Še isti večer je šel k županu po delavsko knjižico; med tednom je menil odriniti.

(Konec prihodnjic.)

Dopisi.

Naroden obrtnik nam piše iz Fala pri Mariboru o poštah: Čudim se, kakšni so naši nemčurski poštarji in poštarice. Bil sem že več po svetu, toda takih razmer nisem kmalu našel. Tirjam po naših poštah dvojezične tiskovine, a odgovori se mi »dvojezične so nam pošle,« ali pa »jih moramo na vašo zahtevo še le naročiti« ali pa me celo nočejo razumeti ter se mi hočejo posmehovati. Seveda dobijo vsi primeren poduk. Na pošti v Falu so mi celo rekli: »Nemške tiskovine so prišle, slov. še ni.« Gotovo mi pritrdi vsakdo, da je to vrhunec nesramnosti. Obračam se torej na poštno ravnateljstvo z javnim vprašanjem: *Zakaj se odstrani pošt našim vedno so ponavljajočim zahtevam ne ustreže? Je poštni urad, je poštno ravnateljstvo zato od države plačano, da strankam krati pravice in jih ovira?*

Obračam pa se tudi na naše poslance, na naše občinske predstojnike posebno pa na naše izobražence s pozivom: Storite vendar svojo narodno dolžnost, odpravite nemške zagrizence na uradih tja, kamor spadajo. Kdor noče našega jezika spoštovati, ta ni vreden, ta ne sme jesti našega kruha. Država je za vse, ne samo za Nemce in nemškutarje. Odpravimo vendar mlačnost v lastnih vrstah. Probudimo naše ljudstvo, da bo vedelo zahtevati in se ne bo vstrašilo celo vsake nemškutarske babure. Sramota, grd naroden greh je, ako govorijo na pošti naši »rodoljubi« nemško samo iz komodnosti. Take piškave narodnjake bomo začeli

imenoma navajati. Naši »rodoljubi« so pred vsem, ki nosijo srce v hlačah, kadar se gre proti Nemcu ali nemškutarju, proti svojemu sobratu pa so prav grdo objestni. Na slovensko zemljo slovenske poštarje in poštarice! To bodi zahteva vseh naših pravih narodnjakov. Narodni izdajalec je vsak, kdor so poslužuje v naših poštnih uradih nemškega jezika in sprejme samonemške tiskovine. Izgovora ne priznamo, ampak vsakemu takemu »rodoljubu« kličemo: sram te bodi, da drugače delaš kakor govoriš, hinavec si!

Sp. sv. Kungota, pri Mariboru: Gospod urednik! Zlati časi se bližajo našemu kmetu v Mariborskem okraju. Sedaj, ko si bo naš kmet in delavec lahko volil svojega zastopnika v državni zbor, imata naš kmet in delavec vse polno »dobrotnikov« in »prijateljev«. Največji »dobrotnik« in »prijatelj« v tem oziru je brezdvomno nemško društvo »Südmarka«.

Čujte in strmite ljudje božji, kaj obetajo! »Vsak kmet, ki bo volil nemškega kandidata ter v to prisilil tudi svoje hlapce in viničarje, vsak tak kmet bo dobil od slavne »Südmarke« pri sv. Ilju v Slov. goricah posojilo za eden odstotek obresti na leto. S takimi in enakimi »novicami« hodi po sp. sv. Kungoti »Südmarkin« agent dobrenjski »Gemeindeadvokat« Anton Verbláč, ki na stroške slovenske občine? kar s lijakom vlija v možgane nekaterim še našim kmetom svojo »nemškutarsko kulturo.« Nemške podružnice »Südmarke« imajo namen, gospodarsko in narodno uničiti vse Slovence ter potem vničene rabiti — za svoje hlapce. Slovenski kmetje, bodite vendar prepričani, da Vam »Südmarka« nikakor *ne sme* in *ne more* biti naklonjena, ona preži le na vašo lepa posestva. Najprej posojilo, potem spet posojilo, ko ne morete vrniti, pa hitro boben! Vaše, posestvo postane »Südmarkino« vas pa niti za oskrbnika ne puste, če ste pošten narodnjak. V slučaju, če bi vam »Südmarka« tedaj ob času volitev res posodila denar z manjšimi obrestmi kakor slovenske posojilnice, bo storila to le za trenotek, da boste Vi slovenski kmetje, Vaši hlapci in viničarji volili — »Südmarkine« zastopnike (Nemca) svojega največjega sovražnika v državni ali deželni zbor. Ko bodo po Vaši zaslepljenosti Vaši sovražniki že izvoljeni, takrat Vas bo »Südmarka« tirjala ali pa vam obresti zvišala tako, da bodo značale več, kakor pri slovenski posojilnicah. Šentkunguski kmetje! Kadar bo vas prišel »Südmarkin« agent se svojim »lačnim cekerom« nadlegovat, pokažite mu vrata. Iz srca obžalujemo občino, ki se po časopisih slavi kot »zavedna slovenska občina« da si ne upa prsta dvigniti proti svojemu tajniku, ki je menda najgrši izdajalec slovenskega naroda, kar jih je na slovenski zemlji sploh. Mi smo svoj čas spoštovano in blagorodno rodbino Bauman-ovo v »N. Sl. Štajercu« prosili, da bi nam oskrbela zavednega Slovenca kot občinskega pisarja, ki bi bil občini Dobrenje, vrlim Šentkungočanom ponos. sliši se: Verbláč mora občina na svoje stroške rediti, če mu vramemo to službo. Mi pa smo mnenja, da se gospod »Gemeindeadvokat« kot zagrizen nemškutar ne bo tako daleč »ponižal« da bi ga slovenska občina na svoje stroške — redila. Vendar bo imel toliko »ponosa« da bo šel v blaženi »Rajh«. Apeliramo na vrlega rodoljuba pri sv. Ilju, gospoda veleposestnika Ivan Bauman-a da blagovoli pri

gospodu županu v Dobrenju v tem oziru potrebno ukreniti.

Dobrenjskega »Gemeindeadvokata« nas rešite gošpod župan. Šentkungunčani.

Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Naša župnija obsega 8 polit. občin, katere so vse zavedne, imajo odločno narodne župane, uradujejo slovensko, občina Muretinci pa ima vse javne napise *samoslovenske*. Čast tamošnjim narodnjakom, zavednim našim možem. Občina Moškanjci pa ima dobro izvežbano, odločno narodno gasilno društvo. Tako naše občine. Vse drugačni pa so naši posamezni farani, ki bi morali biti nam vzgled. Nek naš trgovec ima nemški pečat, govori večinoma nemški, zalaga nemške razglednice, ima na svojih trgovskih predalčkih nemške napise! Bleistifte, Schreibhefte, Geldtaschen i. t. d. Tudi pri mnogih drugih, ki so se šolali, imamo marsikaj karati. Vse se mora popraviti v kratkem, drugače pridemo z imeni in posameznimi slučaji pred slovensko javnost. Narodnjakov v besedah ne rabimo ampak narodnjakov v delu.

Mladenič iz Muretine.

Špitalič pri Konjicah. Minil bo skoraj vesel pustni čas in pepelnica bo zaključila razveseljevanje. Kmalu pride čas, ko si bomo izprašali vest, kaj smo dobrega storili v tem času. Marsikatero bralno društvo se bo lahko ponašalo s svojim napredkom, kajti skoro vsako društvo je že ali pa namerava prirediti še predpustno kakšno zabavo. Le pri nas se o vsem tem nič ne sliši, da si bi lahko storili marsikaj koristnega za ljudstvo; fantje raje popivajo po krčmah, možje pa se selijo na Nemško v rudokope. Vse hiti za srečo v daljni svet, toda nobeden se ne vrne bogat in popolnoma srečen v domovino. Še celo revnejši so kot poprej. Le nekaj jih je pametnih, da ne iščejo sreče v tujini, ker so bolj z malim zadovoljni in vendar jim ne gre prehudo. Bolje bi bilo, ako bi kmetje obdelovali svoje njive in vinograde, kakor pa da se potikajo po nezdravih rudnikih, poleg pa trpe škodo na svojem gospodarstvu. Doma bi jim lahko sama živinoreja prinesla primeren dobiček. Pečajo se pri nas s vsemi panogami kmetijstva, vendar še malo umno. Do zdaj so se pečali le bolj z vinogradom; ko jim ta usahne, pa ne misli nikdo na nove nasade, češ da vzame preveč dela, koristi pa od tega dolgo ni.

Pri nas je tudi žganjepitje zelo razširjeno. V tem tiči glavni vzrok, da kmetijstvo propada; ako bi se kmetje in mladeniči odpovedali žganju in se poprijeli rajši svojega gospodarstva, bi pa ne bilo treba hoditi za denarjem v takšne nevarnosti. Razvedrila pa bi si iskali u knjigah in časopisju, in ostali bi zdravi in zadovoljni, Domačin.

Iz Zdol, obč. Pleterje pri Brežicah. Hud nemškutar kramar Černoga se je pred nekaj leti naselil v naši občini; prej je bil uslužbenec jajčjega barona Matajza. Temu našemu kramerju vse smrdi, kar je slovenskega, samo naš denar ne. Pa bomo že skrbeli, da ne bo preveč našega cvenka v njegovem žepu, ako bo tak nasprotnik našega materinskega jezika. Svetujemo mu zadnjikrat, naj opusti svoje nemškutarstvo in naj ne širi po svojih šnopsarskih agentih nemškutarije, posebno pa naj opusti tožbe proti našim narodno zavednim možem, kajti kdor seje veter, dobil bode vihar

Že zadnjič je popolnoma pogorel s svojo tožbo proti županu Pajdašu 18. in 29. jan. 1907 ter moral plačati vse stroške. Torej pamet! Mi nismo tisti, ki delamo nemir, toda sramotiti ne pustimo sebe, ne našega jezika.

Spodnji Porčič pri sv. Lenartu. Naš župan se boji za svoj predstojniški stol. Prav pridno se že agitira okrog, da bi se stol zopet utrdil in obsedel na njem dosedajni predstojnik. Pa bo težko kaj, ker mi občani hočemo samozavestnega moža, ki ne bo nosil klobuka pod pazduho pred vsakim trojičkim ali lenarčkim nemškutarjem. Tudi na volilni imenik bomo pazili, da ne bodo izostali spet najodločnejši naši možje. Vsak slovenski občinski predstojnik se mora zavedati, da je on po volji volilcev zastopnik občine in da je njegova prva dolžnost čuvati koristi občine. Prijazni moramo biti s vsakomur, toda klečeplaziti in klanjati se ni treba nikomur, saj smo vsi enakopravni državljani. Najmanj je pa to spodobno za slovenskega župana, kateremu gospoda po trgih in mestah ne izkazujejo milosti, ampak vršijo le, kar je njihova dolžnost, pa še tega večkrat ne primerno.

Gospodarstvo.

Kaka ne smejo biti sadna drevesa si lahko ogleda vsak bralec, ki hodi po okrajni cesti iz Ptuja mimo Borovec k sv. Marjeti pri Moškanjcih. Tam si lahko ogledate, kako zajci oglodajo drevesa, če niso po zimi obvezane. Vse zelenje pa poleti pojedjo gosenice. V zrak štrli le golo, suhljasto vejevje. Na skorji, posebno pri koreninah opazite lahko na vsakem drugem drevesu plesnivca ali krvno ušico ali celo drevesnega raka. Tako pusti Ornig oskrbovati okrajne nasade. Priporočamo to posebno g.g. učiteljem in sadjerejcem za naravnost vzoren vzgled, kaka sadna drevesa ne smejo biti. Več o tem in drugih Ornigovih »skrbih« prihodnjič.

Delo v sadovnjaku. Bližajo se prvi topli popoldnevi, a sadno drevje še spi. Nič zelenja, samo gole veje štrlijo v zrak. Ob takih mirnih, toplih dnevih vzami ročno žago, škarje, nož in lestvico ter pojdi od drevesa do drevesa. Pred vsem pazi na škodljivce, katere sedaj najložje opaziš. Odreži skrbno vsako vejico, kjer se je naselila zalega gosenic in raznih mrčesov, spravi odrezke skupaj in jih sežgi. Posebno pazi na pajčevinasta gnjezda, te moraš na vsak način uničiti. Otrebi drevo mahu in raznih lišajev prav skrbno, kajti ta nesnaga živi od drevesnega soka, katerega sesa izpod skorje, razjeda skorjo in uničuje drevo. V njej prezimuje in živi tudi razna zalega. Pazi, da vejevje ni pregosto, posebno pa ne trpi, da bi rastle veje križema. Čim bolj ima solnce in zrak pristop, tem lepše, čistejše in debelejše je sadje. Sploh pomni, da je solnčna toplota, svetloba in čist zrak izvor zdravja in procvita. Skrbno preglej, če so ti zajci poškodovali mlade nasade. Oglodano mlado drevo nikdar ne nosi pozneje tistih koristi, kakor zdravo. Vedno hira in nima bujne rasti. Tudi drevesni rak se ga rad oprime. Če je skorja oglodana nad polovico ali celo krog in krog, da se poškodovani deli belijo že od daleč, potem le hitro s takim drevescem ven, kajti škoda je za trud, ki ga imaš ž njim, škoda tudi za prostor na ka-

terem stoji. Nadomesti ga s primernim drugim, ki odgovarja zemlji in legi tvojega posestva, za drugo zimo pa pomni, da se mora sadno drevje obvezati, dokler ima mlado, gladko skorjo. Kola drevo, ki stoji že drugo ali tretje leto na svojem določenem mestu, več ne potrebuje. Kol je bil drevescu le opora, dokler se ni vkořenilo in se ni sesedla zemlja. Ako je torej kol odtrhnel ali se zlomil, ni treba družega. Tega mnenja so razni odlični sadjerejci.

Tudi na plot okrog svojih nasadov ne pozabi. Prihranil boš sebi in svojim sosedom veliko jeze in razprtij, svoje nasade pa obvaroval marsikatere škode, ako svoje ograje dobro popraviš. Na delo, sedaj je čas za to.

Kako ravnaš z drevescem, katero je od zajcev samo deloma oglodano ali drugače na skorji poškodovano. Ogloodano ali ranjeno mesto zamaži s cepilnim voskom. Še bolje storiš, ako vzameš ilovico in slameproste kravje odpadke ter vse skupaj dobro zmešaš. S to zmesjo namažeš rane na drevesu in jih povežeš trdno s platneno cunjjo, da dež zmesi ne izpere.

Pozneje večkrat po leti opazuj drevo, da se ti ne naseli v zaceljeno rano kak mrčes ali druga bolezen.

Šaljivec.

Prav je imel.

Sodnik: Nalagali ste ljudi, da je ta krpica košček plašča sv. Martina in najboljši sredstvo proti mrazu. Kaj imate k tej obtožbi pripomniti?

Obtoženec: Je popolnoma res, samo blaga mora biti več, da je za celo obleko.

Zimska smešnica.

(Resnična).

V Hrušovu, na moravsko-poljski meji je navidezno zmrznil mož. Našli so ga in skušali spraviti k življenju, vse zastonj! Zdravnik določi: »Mrtev je, v mrtvašnico ž njim«. Jutri pride komisija. Pogrebec zakurite v mrtvašnici, da gospodov ne bo zeblo«. Pogrebec prav močno zakuri. Komisija pride, a mrtveca ni. Našli so ga v sosedni krčmi pri zajutreku in ga vprašali: Zakaj nisi počakal? Hvala za prijaznost gospodje zdravniki, toda jaz hodim raje s celim trebuhom po naši zemlji, kakor pa z razparanim v večnost«.

Kako se zlato dela.

Neki oče je imel sina, ki je študiral že strašno dolgo. Nekoč ga vpraša: Za božjo voljo, kaj se pa pravzaprav učite tako dolgo v šoli?

Sin: Oče, iz krajcarjev delamo cekine.

Oče: Kako pa?

Sin: Vzeti se morata v roko dva krajcarja in drgniti pol ure; pri tem pa se človek ne sme spomniti na osla. — Oče poskusi, a vedno se spomni na osla, zato reče sinu: Nikdar se nisem spomnil na osla, sedaj pa vedno. Le študiraj in pazi, da ne postaneš sam osel.

Pri veliki pojedini

sta bila tudi med navzočimi dva žida. Eden ukrade srebrno žlico in jo vtakne v svoj čevlji. To opazi drugi. Hitro vstane in pravi: Gospodje, glejte: To srebrno žlico vtaknem v svoj žep, naslonim se na mizo in potrkam, žlica pa bo v čevlju mojega znanca na onem koncu mize. Na veliko začudenje izvleče res oni po dolgem obotavljanju žlico iz čevlja, toda hitro pristavi: Jaz pa denem žlico hitro nazaj v čevlji, brenem pod mizo in žlica bo spet v žepu pri mojem zaneu. Ta je res moral izvleči spet žlico iz suknje, oni pa je ukradeno obdržal v čevlju.

Gotovo resnično.

Krvnik je potegnil na vešala nekega na smrt obsojenega hudodelca. Pa v trenutku se utrga vrv, in krvnik pravi jezno: Zlodja, kaj tacega se mi v celem življenju ni pripetilo. — Hudodelec pristavi naglo: »Meni tudi ne«, in si odpne zanjko vtrgane vrvi.

Razne vesti.

Židovsko pleme. Židje ali judje so raztreseni po vsem svetu, večinoma so trgovci in uradniki. Vseh židov je nad 10 milijonov. Če bi jih naselil v skupne vasi in mesta, bi napolnili židje 7 dežel kakor je štajersko ali pa 20 dežel kakor je Kranjsko. Največ židov je pri nas v Evropi, skoro 9 milijonov. V Aziji, Afriki in Ameriki jih je manj, v Avstraliji pa celo malo. V Evropi pa je največ židov na Ruskem, nad 5 milijonov, potem pa v našem avstrijskem cesarstvu (nad 2 milijona) in sicer jih je največ na Poljskem (v Galiciji), na Ogrskem in na Dunaju. Slovenskih dežel se ne držijo tako. Edina država, ki nima židov, je Črna gora. Budapešta ima 22% židov, Lvov 28%, Odesa na Ruskem 36% Solun na Turškem (kjer sta se rodila sv. Ciril in Metod ima 50%, torej polovico židov.

Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je

THIERRYJEV BALZAM

z zeleno varstveno znamko z nuno, 12 majhnih ali 6 dvojnatihih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5—.

Thierryjevo centifolijsko mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. z lončka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslavni.

Naslavlja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pregradu pri Rogatski Slatini. Zaloga po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvornih zahvalnih pism zastoj in pošline prosto.

Postavno zavarovano.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrad bei Habitsch-Samarbrunn.

10

Vsemu

slovenjebistriškemu okraju

priporočam v nakup razno blago, ki se pri kmetištvu rabi trgovina

ALOJZIJ PINTAR

v Slov. Bistrici pri farni cerkvi.

Nudi za spomladnji čas: vsakovrstna semena, stajersko deteljno in travno seme, oves, koruzo in drugo zrnje.

Ima gatico (vrtijol), liče (rafijo), živoplo, trake iz gumija, motike, lopate, škarije, brizgalnice, sploh vse, kar se rabi v vrtogradu.

Razpolaga z najboljšimi kosami, srpi, kamni, amerik, vilami, grabljami, kosiši, Tomaževo žilindro in vse drugo potrebno za tavnike.

Na veliko izbirno je razna železina, dolgo železo, šine za kolese, osi, obroče: ploščevina, verige, žage za vodno moč, okove za nove stavbe itd.

Dobiva se vsakovrstno olje, sveže bučno, laško in drugo; znano najboljša moka iz P. Majdičevega mlina, žganje, Bar-
tehnovo* klajno apno za živino in še vse več družega vam prodaja po nizki ceni trgovina

ALOJZIJ PINTER v Slov. Bistrici.

Pridite sami, pogledite, izberite, vam ne bode žal!

Južnoštajerska hranilnica V CELJU

naznanja, da je znižala obrestno mejo od 1. prosinca 1905 pri
===== zemljiških posojilih od pet na =====

štiri in tričetrt odstotke

Za občinska in korporacijska posojila v okrajih Gornjigrad,
Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vranksko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za hranilne vloge ostane kot dosedaj 4%.

12

Stanje hranilnih vlog:
nad 23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah števil. 3

===== poprej na Mestnem trgu zraven rotovža =====

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopodne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nedvignjene obresti vsacega polleta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v $62\frac{1}{2}$ leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

11 (30)

Posoja tudi na menice in na vrednostne papirje.